

สภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม บนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

CONDITION AND NEEDS IN THE DEVELOPMENT OF ONLINE TRAINING COURSES FOR ENHANCING TEACHERS' PERFORMANCE ON STUDENT LEARNING OUTCOME MEASUREMENT AND EVALUATION

สัมฤทธิ์ พรหมพิทักษ์¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนอ ภิมจิตต์ผ่อง², ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัยรดา พรเจริญ³

Sumridth Phrompitukth¹, Asst.Prof.Dr.Saner PiromjitPong², Asst.Prof.Dr. IradaPornJaroen³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีวิธีการศึกษา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู ขั้นที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ขั้นที่ 3 ศึกษาความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรการฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพความจำเป็นด้านการเพิ่มสมรรถนะครู ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูต้องมีความสามารถที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลจากเดิมที่เน้นการทดสอบ เพื่อตัดสินผลการเรียนไปสู่วิธีการประเมินผลตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผ่านมามีประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสรุปได้ดังนี้ 1) ขาดสมรรถนะด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเน้นการประเมินตามมาตรฐานและตัดสินผลการเรียนตามตัวชี้วัด 2) ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการประเมินผลแนวใหม่ 3) ครูยังยึดติดวิธีการประเมินผลแบบเดิมคือ การแยกระบบการประเมินออกจากการเรียนการสอนโดยครูมองภาพการสอนการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลแยกออกจากกัน 4) ครูไม่นิยมใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพราะเห็นว่ายุ่งยากและใช้เวลามากกว่าการสอบแบบเดิม 5) ขาดการใช้ผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนาผู้เรียนทั้งในระดับโรงเรียนหรือในระดับชาติ 6) ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพราะยังไม่รู้บทบาทของตนเอง 7) ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจส่งเสริมและขาดการติดตามนิเทศการวัดและประเมินผล 8) ครูยังไม่ชัดเจนของระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ขาดทิศทางและเป้าหมายในการวัดและประเมินผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ ที่ปรึกษาร่วมปริญญานิพนธ์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะบริหารธุรกิจและการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3. ความคิดเห็นของครูต่อความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนพบว่าครูมีความต้องการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และหลักสูตรควรมีเนื้อหาสาระความรู้ดังนี้ 1) หลักการพื้นฐาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) เทคนิค และการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล 3) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 5) การนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: สภาพ และความต้องการจำเป็น, หลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์สมรรถนะครูการวัดผล, และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ABSTRACT

This research aimed to study conditions and needs in the development of online training courses to enhance teachers' performance on student learning outcome measurement and evaluation. The study approach consisted of 3 steps. Step 1, study related documents and research about concepts and theories of scholars and experts and the development of teacher training courses. Step 2, by interviewing, study opinions of 10 experts who are specialized in teacher training course development, school administrators, educational supervisors, and specialized in educational measurement and evaluation. Step 3, study the needs of teachers toward online training courses to enhance teachers' performance on student learning outcome measurement and evaluation.

The results revealed that:

1. For conditions of needs for enhancing teachers' performance, Teachers need to have capacity in learning outcome measurement and evaluation. They should have ability to change from the measurement and evaluation approach that emphasized on testing to determine the learning outcome into the evaluation approach based on The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551

2. In the present condition of learning outcome measurement and evaluation process, there are some issues and challenges that can be summarized as follows. 1) Teachers lack of capacity in learning outcome measurement and evaluation based on The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 which emphasizes on standard based evaluation and indicator based learning outcome judgment. 2) Teachers do not understand about the concepts and principles of the new evaluation. 3) Teachers still adhere to the old evaluation approach, separating evaluation system from learning, teachers seeing the overall picture of teaching, students' learning, and evaluation as different parts. 4) Teachers are not fond of authentic based evaluation because they see it burdensome and consume more time than the old testing approach. 5) Learning evaluation. outcomes are rarely applied to develop learners both in school and national levels. 6) Stakeholders rarely participate because they still do not know their own roles. 7) Administrators are not interested in promoting and monitoring on measurement and evaluation supervision. 8) Teachers do not understand the learning outcome measurement and evaluation system clearly. There are no direction and goal of measurement and evaluation in the same approach.

3. Teachers' opinions toward the needs of online training courses to enhance their performance on student learning outcome measurement and evaluation were in high level. The curriculum should consist of the following contents: 1) Basic principles of learning outcome measurement and evaluation 2) Techniques and designs for measurement and evaluation 3) Developing tools for measurement and evaluation 4) Conducting authentic based learner measurement and evaluation 5) Applying evaluation outcomes to develop learning management

Key words: conditions and needs, online training courses, teachers' performance, student learning outcome measurement and evaluation.

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 -2561) รัฐบาลมุ่งเน้นมิติของการพัฒนา 4 มิติที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และระบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งมีมิติจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบทำให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการเรียนรู้ของคนไทยเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการการศึกษาซึ่งกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือการพัฒนาคูครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2552) เพราะครูถือได้ว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชนของชาติ การศึกษาจะสนับสนุนให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เรียนอย่างมีคุณภาพและประยุกต์ใช้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมได้นั้นต้องเริ่มจาก “ครู” ที่มีคุณภาพ

ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และการเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) หากครูตระหนักถึงบทบาทที่แท้จริงแล้วจะก่อให้เกิดสมรรถนะในวิชาชีพ และเมื่อครูมีสมรรถนะในวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอจะสามารถที่จะถ่ายทอดอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในความรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่เป็นส่วนหนึ่งในกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 -2561)

จึงควรดำเนินการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่องทั่วถึง และให้มีประสิทธิภาพการพัฒนาครูจะช่วยให้ครูมีสมรรถนะวิชาชีพครู เป็นที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี แต่ที่ผ่านมาครูได้รับการพัฒนา แต่ไม่มีความชัดเจนว่าหลักสูตรการพัฒนาตรงกับความต้องการของครู และสามารถนำไปใช้ได้จริงหรือไม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2552) ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาครูมีความเป็นระบบ และต่อเนื่องจึงควรมีนโยบาย และแผนในการพัฒนาครูที่ชัดเจน โดยการสำรวจความต้องการจำเป็นของครู เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาตนเองของครูเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาครูให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของครูอย่างแท้จริงเพื่อการดำเนินการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมครูให้มีประสิทธิภาพ และต่อเนื่องต่อไป

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศแบบออนไลน์ได้เข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐองค์กรภาคเอกชน การเติบโตอย่างรวดเร็วของอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะทำให้การฝึกอบรมระบบ e-training เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนามูลฐานขององค์กร (นันทิ จิตสว่าง 2556 : 179-210) ซึ่งนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะนำพาองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ตั้งไว้ และทรัพยากรมนุษย์ก็เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในองค์กร การบริหารงานในองค์กรใดก็ตามจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ต้องการให้งานบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและพัฒนาอยู่เสมอทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากร

พื้นฐานในการบริหาร (money) วัสดุสิ่งของ (material) และวิธีการจัดการ (management) บรรดาทรัพยากรเหล่านี้คนหรือมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดและมีประโยชน์มากที่สุด

ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันจึงได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และได้มีการพัฒนานำมาใช้ตามลำดับ เช่น การประชุมทางไกลผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (video conference) การจัดหลักสูตรอบรมผ่านทางอินเทอร์เน็ตลักษณะออนไลน์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติฐานข้อมูลการฝึกอบรมทางเว็บ WBT (web-based training systems) โดยทั้งหมดนี้จัดอยู่ในเทคโนโลยีการเรียนรู้บนเว็บไซต์ จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด และทฤษฎีจากนักวิชาการหลายท่าน จึงสรุปกรอบแนวคิดการวิจัย (research framework) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ การสังเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ วารสารงานวิจัย การสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน และสอบถามความคิดเห็นของครู จำนวน 361 คน เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการจำเป็นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขอบเขตการวิจัย(Delimitation)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและสอบถามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู โดยวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ความถี่ และการสรุปอุปนัย

การศึกษาคำความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะโดยการสังเคราะห์เนื้อหาและ ความถี่ และการสรุปอุปนัย

การศึกษาคำความคิดเห็นของครูต่อความต้องการหลักสูตรการอบรมของครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาและเพิ่มสมรรถนะครูโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้สถิติ Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง หรือ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) (สุวิมล ว่องวานิช 2550:279)

$$(PNI \text{ Modified}) = \frac{(I-D)}{D}$$

(PNI Modified) แทน ดัชนีลำดับความสำคัญ
ของความต้องการ

- I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
- D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่จริง

วิธีดำเนินการวิจัย(Methodology)

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากงานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ และสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผล และการประเมินผลการเรียนรู้แล้วนำมาสังเคราะห์เอกสาร สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและนำไปใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาระสำคัญเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูโดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์จำนวน 15 ประเด็น สรุปผลเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมครูต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองจำนวน 10 ท่าน โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรการฝึกอบรมครูจำนวน 2 ท่าน ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษาจำนวน 2 ท่าน ด้านเทคโนโลยีระบบเครือข่ายออนไลน์จำนวน 2 ท่าน ด้านคณิตศาสตร์จำนวน 2 ท่าน และด้านการพัฒนาวิชาชีพครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่าน ได้แก่

- 1) รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด 2) รศ.ดร.ชวลิตชูกำแพง
- 3) ผศ.ดร.กชกร ธิปัตติ 4) ดร.อมรรัตน์ พันธุ์นาม 5) ดร.มานะ แก้วมาลา 6) ดร.ปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว 7) ดร.วัชรภรณ์ จิตมาตรา 8) ดร.วิสุทธิ รัตติ 9) ดร. เมธีวิสาพรหม และ
- 10) ดร.เจษฎา ชาทวี

ขั้นที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรการอบรมของครูบนเครือข่ายออนไลน์ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการเพิ่มสมรรถนะครูจำนวน 361 คน โดยนำข้อสรุปจากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์และประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรการอบรมของครูบนเครือข่ายออนไลน์ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการเพิ่มสมรรถนะครู

สรุปผลการวิจัย(Results)

1. ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูพบว่าครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งนี้ครูต้องมีความสามารถที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลจากเดิมที่เน้นการทดสอบ เพื่อตัดสินผลการเรียนไปสู่วิธีการประเมินผลตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2. ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ พบว่าสภาพปัจจุบันการดำเนินงานด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผ่านมา มีประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสรุป ได้ดังนี้

1) ครูขาดสมรรถนะด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเน้นการประเมินตามมาตรฐานและตัดสินผลการเรียนตามตัวชี้วัด

2) ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการประเมินผลแนวใหม่

3) ครูยังยึดติดวิธีการประเมินผลแบบเดิมคือการแยกระบบการประเมินผลจากการเรียนการสอนโดยครูมองภาพการสอนการเรียนรู้ของนักเรียนและการประเมินผลแยกออกจากกัน

4) ครูไม่นิยมใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพราะเห็นว่ายุ่งยากและใช้เวลามากกว่าการสอบแบบเดิม

5) ขาดการใช้ผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนาผู้เรียนทั้งในระดับโรงเรียนหรือในระดับชาติ

6) ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพราะยังไม่รู้บทบาทของตนเอง

7) ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจส่งเสริมและขาดการติดตามนิเทศการวัดและประเมินผล

8) ครูยังไม่ชัดเจนเรื่องระบบการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ขาดทิศทางและเป้าหมายในการวัดและประเมินผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3. ศึกษาความคิดเห็นของครูต่อความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรการอบรมของครูบนเครือข่ายออนไลน์ ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาและเพิ่มสมรรถนะครูพบว่าครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 88.10 และครูมีความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 80.10 และหลักสูตรควรมีเนื้อหาสาระความรู้ดังนี้

1) หลักการพื้นฐาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2) เทคนิค และการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล

3) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

4) การดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

5) การนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion and Conclusion)

1. สภาพความจำเป็นด้านการเพิ่มสมรรถนะครู ครูจำเป็นต้องมีสมรรถนะในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ครูต้องมีความสามารถที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลจากเดิมที่เน้นการทดสอบ เพื่อตัดสินผลการเรียนไปสู่วิธีการประเมินผลตามแนวทางหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 : 24-25) ที่กล่าวว่า สมรรถนะครู ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และมีประสิทธิภาพเหนือกว่าระดับปกติ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ใดๆ ก็ตามหากจะให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์บุคคลนั้น ต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Scott Pary (1998 อ้างถึงใน สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ 2548 :16) ที่ว่าสมรรถนะประกอบความรู้ทักษะ และทัศนคติของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของบุคคลนั้นๆ ดังนั้นการเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผล และประเมินการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นและมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะสมรรถนะครูด้านวัดผลและประเมินผล จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนการแนะแนวการประเมินหลักสูตร แบบเรียน การใช้สื่อการสอนตลอดจนการจัดระบบการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

2. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ผ่านมา มีประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสรุปได้ดังนี้ 1) ครูขาดสมรรถนะด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเน้นการประเมินตามมาตรฐานและตัดสินผลการเรียนตามตัวชี้วัดซึ่ง 2) ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการประเมินผลแนวใหม่ 3) ครูยังยึดติดวิธีการประเมินผลแบบเดิมคือ การแยกระบบการประเมินออกจากการเรียนการสอนโดยครูมองภาพการเรียนรู้นักเรียน และการประเมินผลแยกออกจากกัน 4) ครูไม่นิยมใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพราะเห็นว่ายุ่งยากและใช้เวลามากกว่าการสอบแบบเดิม 5) ขาดการใช้ผลการประเมินการเรียนรู้มาพัฒนาผู้เรียนทั้งในระดับโรงเรียนหรือในระดับชาติ 6) ขาดการมีส่วนร่วมของ

ผู้เกี่ยวข้องเพราะยังไม่รู้บทบาทของตนเอง 7) ผู้บริหาร ไม่ให้ความสนใจส่งเสริมและขาดการติดตามนิเทศการวัด และประเมินผล 8) ครูยังไม่ชัดเจนของระบบการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ขาดทิศทางและเป้าหมายในการวัดและประเมินผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรินทร์ ก้อนเพชร (2551 : 1); อังคณา ตุงคะสมิต (2550 : 5-6) กล่าวว่าในปัจจุบันครู ประสบปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และประเมินผล ไม่มีความมั่นใจในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลไม่ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียนใช้วิธีการ แบบเดิม ใช้แบบทดสอบเป็นหลัก และไม่ได้สร้างเอง ใช้ เครื่องมือวัดไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด ไม่นำ ข้อมูลไปพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนัก พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2553 : 24-25) กล่าวว่า สมรรถนะครู ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ เหนือกว่าระดับปกติ ทั้งนี้เนื่องจากในการปฏิบัติงานใน หน้าที่ใดๆ ก็ตามหากจะให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุ ตามวัตถุประสงค์บุคคลนั้นต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็น อย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thomas, Sallyo (1994: 301) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจของครูผู้สอน ในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริงโดยได้นำแบบสอบถามไปสอบถาม ครูผู้สอนที่นำวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครู ปฏิบัติในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า เมื่อใช้วิธีการวัด และประเมินผลตามสภาพจริงแล้ว พบว่า ปัญหาและ อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป โดย การวัดและประเมินผลมีความสำคัญที่ช่วยให้ครูได้รู้จัก นักเรียนในทุกๆ ด้าน ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ที่ทำให้ครูรู้ ว่า นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ตลอดจนนักเรียนมีความ กระตือรือร้นสนใจในการเรียนและถือว่าเป็นวิธีการจัดการ เรียนการสอนและการวัดประเมินผลที่ครบวงจร ดังนั้นจะ เห็นว่าสภาพปัจจุบันการดำเนินงานด้านการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ของครูมีสภาพปัญหาใน

ระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนรู้เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อน และมีความยุ่งยาก ต้องใช้เวลาในการออกแบบ วางแผน และสร้างเครื่องมือที่มีความหลากหลาย ครูส่วนใหญ่ใน สภาพปัจจุบันจึงยังขาด ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ และมีสภาพปัญหาระดับมาก

3. ความคิดเห็นของครูต่อความต้องการจำเป็น ของครูผู้สอนต่อหลักสูตรฝึกอบรมเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครู ด้านการวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนพบว่าครูมีความต้องการฝึกอบรมอยู่ใน ระดับมาก และหลักสูตรควรมีเนื้อหาสาระความรู้ดังนี้

- 1) หลักการพื้นฐาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2) เทคนิค และการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล
- 3) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) การดำเนินการ วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 5) การนำผลการ ประเมินมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สมใจ กงเดิม (2556) กล่าวว่า การพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการศึกษาศภาพ และความต้องการ ในการพัฒนา สมรรถนะครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 80.10 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ แวก มูลเดช (2555) ได้ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่อง การวัดผลและการประเมินผล การเรียนรู้ พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ วัดดูประสงค์ (Objectives) เนื้อหาวิชา (Content) ประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experiences) และการประเมินผล (Evaluation) ผลการพัฒนาหลักสูตร $E_1=81.77$ และ $E_2=82.74$ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย Aksu, Meral (1982: Online) ได้ศึกษาผลของการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนใน การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนและศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์และด้านพุทธิพิสัย โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน 93 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัย 14 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้

เป็นหน่วยการเรียนรู้ 9 หน่วย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่มีการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างผลสัมฤทธิ์และพุทธิพิสัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบ ภิรมย์คำ ปาริชาติ จันทรเพ็ญ และคณะ (2554:บทคัดย่อ) พบว่า ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาตามหัวข้อความต้องการฝึกอบรมของครูมีความต้องการอยู่ในระดับมาก 10 อันดับได้แก่ 1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ 3) การพัฒนาศักยภาพครูอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การสืบค้นข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 6) การออกแบบและสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน 7) การคิดขั้นสูง 8) การออกแบบ และพัฒนาการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) และ CAI 9) การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 10) การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมบนเครือข่ายออนไลน์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาครูเพราะจะช่วยให้ครูมีสมรรถนะวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีการ

ดำเนินการฝึกอบรมครูให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องโดยการค้นคว้าจากเอกสาร การใช้แบบสอบถามและใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู จึงทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษา

1.2 ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารกำหนดนโยบาย และแผนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูด้านการวัดผล และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อเพิ่มสมรรถนะครูด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

แขก มูลเดช.(2555).การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้: รายงานวิจัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

นันทิ จิตสว่าง. "การจัดการทรัพยากรมนุษย์และการรวมกลุ่มของข้าราชการในระบบราชการพลเรือนสามัญของไทย

ทศวรรษหน้า," *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*.21, 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2556): 179-210.

บรรจบ ภิรมย์คำ, ปาริชาติ จันทรเพ็ญ (2554). *การศึกษาความต้องการการฝึกอบรมของครูในโรงเรียนเขต*

ภาคกลางตะวันตก: รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพบรินทร์ ก้อนเพชร.(2551). ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. <http://7pairin10.multy. com/journal/>.

15 มกราคม 2559

เลขาสภาการศึกษา,สำนักงาน.(2552).สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2551.กรุงเทพฯ : สกศ.

เลขาธิการคุรุสภา,สำนักงาน. (2553). รายงานประจำปี 2553.

_____. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561). กรุงเทพฯ : สกศ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2551) เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพมหานคร

สมใจ กงเดิม. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ. (2540). แนวทางพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning. กรุงเทพฯ:

ศิริวัฒนาอินเตอร์พลับ

อังคณา ตุงคะสมิต. (2550). การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนา

ศรีดงเค็ง. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Aksu, Meral (1982). Effect of Formative on school achievement. Thesis (Ph.D) Turkey: Hacettepe University.

Thomas, Sallyo. (1994, November). Knowing Learners-Knowing Ourselves : Teacher's Perception of Change in

Theory and Practice Resulting formInquiry into Authentic Assessment. Dissertation Abstracts

International. 55 (5) : 301.